

Târnava Mare Trasee Turistice

Parcurgeți distanța întregului traseu sau selectați anumite secțiuni.

Bucurați-vă de o experiență cu adevărat memorabilă în zona Târnava Mare din sud-estul Transilvaniei.

Aflați mai multe contactând Centrul de Informare Turistică din Saschiz sau vizitând pagina de web.

Zona Târnava Mare din sud-estul Transilvaniei oferă unul dintre cele mai frumoase peisaje din Europa. Este unul dintre cele mai importante peisaje naturale și culturale ale continentului, incluzând una dintre cele mai bogate pășuni cu flori sălbatice din Europa - rezultat al unei administrări bune de către comunitățile locale, care, de altfel, administrează și astăzi aceste ținuturi într-un mod care a protejat mediul rural și a creat un sentiment aparte al locurilor.

Peisajul este un adevărat mozaic de stejari bătrâni, păduri de foioase, pajisti și pășuni bogate în specii de flori sălbatice. Satele parcă neatinse de timp, organizate în jurul cetăților fortificate se întind liniștite de-a lungul văilor. Agricultură tradițională este încă practică aici în acord cu natura. Acest peisaj cuprinde o largă varietate de plante sălbatice, păsări, mamifere și insecte: acesta este și motivul pentru care aria a fost inclusă printre zonele europene protejate Natura 2000.

Traseele turistice prezentate în această broșură sunt bazate, acolo unde a fost posibil, pe vechile drumuri de căruțe care legau satele de secole. Traseul dintre Biertan, situat la vest de Viscri în sud-estul zonei Târnava Mare, este o provocare pentru cei mai energici, în timp ce alte trasee dintre sate oferă o gamă largă de opțiuni pentru turiști de diferite categorii.

www.DiscoverTarnavaMare.org



Orange România este cel mai important sponsor al Fundației ADEPT în cadrul Programului de Responsabilitate Socială.

În fiecare lună, între mai și septembrie, angajații Orange vizitează zona pentru a-și aduce în mod direct contribuția la acest proiect CSR. În 2008 au ajutat la marcarea traseelor turistice între satele Biertan și Viscri.

În 2009 acest proiect va fi consolidat și vor fi marcate și alte trasee turistice secundare.

Cărarea este marcată cu o linie roșie verticală, traseele secundare cu un triunghi albastru și traseele circulare cu un cerc galben, toate pe fundal alb.

Obiceiurile locale permit acces liber tuturor turiștilor responsabili în păduri, pe pajiști și pășuni: dar, vă rugăm, luați aminte, acestea sunt adevărate comori culturale de importanță economică majoră pentru comunitățile locale.



Autorul George „Paddy” Deasy este un binecunoscut călător și scriitor scoțian, care și-a înregistrat plimbarile epice pentru mai bine de patru decade. În 2009 ne va asista în completarea acestei prime ediții a ghidului turistic.

Descoperiți Târnava Mare

Traseele din acest ghid turistic au fost selectate astfel încât să se potrivească abilităților unei persoane cu condiție fizică medie. Multe dintre traseele descrise se afla de-a lungul unor cărări sau drumuri bune, cu câteva zone fără cărări peste pajiști sau prin păduri. Chiar dacă de-a lungul traseului întâlnim atât urcușuri cât și coborâșuri aceste nu sunt atât de abrupte ca cele muntoase.

Cel mai scurt dintre traseele descrise în această broșură poate fi efectuat în câteva ore. Cele mai lungi trasee pot dura până la șase ore și sunt, de asemenea, câteva rute care presupun o doză mai mare de voință și rezistență.

Traseele au fost identificate astfel încât să formeze o zonă ce poate fi străbătută cu piciorul, zonă care leagă cele două moșteniri universale UNESCO - siturile Biertan și Viscri, precum și câteva rute adiacente ce leagă satele pentru a oferi mai multă flexibilitate și variație.

Hărți și descrieri ale traseelor turistice pentru fiecare rută în parte sunt în curs de realizare și vor fi disponibile gratuit la Centrul de Informare Turistică.

Acestă inițiativă este prima activitate ce presupune conlucrarea celor opt comune implicate în Grupul de Acțiune Locală în zona Târnava Mare.

Călătorii trebuie să se asigure că au abilitățile necesare de a citi o hartă și de a se orienta în spațiu, sau pot lua în considerare posibilitatea închirierii unui ghid (Centrul de Informare Turistică poate pune la dispoziția turiștilor trasee, excursii prestabilite și ghizi).

Riscuri: fiți atenți la câinii ciobănești! Aceste animale sunt crescute și dresate să protejeze turmele de oi de lupii și urșii care populează această parte a Transilvaniei. Câinii sunt de obicei foarte agresivi și pot să atace posibili intruși. E bine să aveți un băț sau o creangă înfrunzită pentru a le distrage atenția. Dacă vreți să vizitați o stână e mai bine să îi atenționați pe ciobani – care sunt negreșit foarte ospitalieri și prietenoși – astfel încât aceștia să aibă timp să-și controleze câinii. Evitarea unei întâlniri neplăcute cu acești câini este un motiv în plus pentru a angaja un ghid în timpul plimbărilor efectuate în zonă.

De asemenea, aveți grijă la căpușe, mai ales în zonele cu iarba înaltă: acestea pot fi purtătoare ale anumitor boli sau pot cauza reacții alergice.

Paradoxal, lupii și urșii NU sunt un risc major pentru turiști – aceștia fiind destul de precauți și păstrând o distanță considerabilă față de oameni.

Flora

Pădurile

Arborii care predomină în păduri sunt carpenul, împreună cu stejarul și pe alocuri fagul. Pe versanții uscați orientați spre sud se întâlnesc și câteva păduri de stejar pufos, o specie mai rară. Acestea conțin și o floră ce alcătuiește parterul deosebit de interesant, inclusiv mai multe specii de stepă. Cornul, un copac de dimensiuni mici, care crește pe pantele uscate, uneori împreună cu stejarul pufos, oferă atât un important fruct de toamnă, cât și lemnul tare și greu din care se fac bastoanele lungi, tradiționale ale pastorilor.

Pajiștile

Fânețele și **pășunile** bogate în flori sălbatice se găsesc din abundență în zonă. Vara ele oferă unul dintre cele mai uimitoare spectacole florale din Europa. Pajiștile sunt încă în mare parte cosite manual, și reprezintă o sursă importantă de hrană pentru animale. Plante caracteristice Europei centrale cresc alături de cele tipice regiunilor mediteraneene sau de stepă eurasiatică – botaniștii numesc aceste habitate de tip 'pajiște stepică.

Toate aceste pajiști sunt pline de culoare începând cu luna **mai**, când mai multe specii de orhidee înfloreșc, spre exemplu poroinicul, untul vacii și un alt poroinic. Ciuboțica-cucului înflorește în număr foarte mare. Pe versanții mai abrupti și arizi crește un grup de plante deosebite: rușcuța de primavara, stânjenelul cu flori purpurii, coșaci, coada mielului, Scorzonera purpurea și prima dintre speciile de salvie de câmp. Până în **ianuarie**, pajiștile se transformă într-un spectacol superb. Amestecul de culori derivă dintr-o mare diversitate de specii, cu precădere o gamă largă de trifoi, măzăriche și alte flori înrudite cu mazărea. De la distanță, ies în evidență masivele inflorescențe alb-crem de aglică, tulpinile cu flori roz de sparcetă și peticele albastre de salvie de câmp. Privite de aproape, se remarcă rozul pal al speciei *Asperula cynanchica*, galbenul sânzienelor și tulpinile înalte cu inflorescențe de un roșu aprins ale garofițelor de câmp. Zone întinse sunt de un galben pal datorită clocoticiului

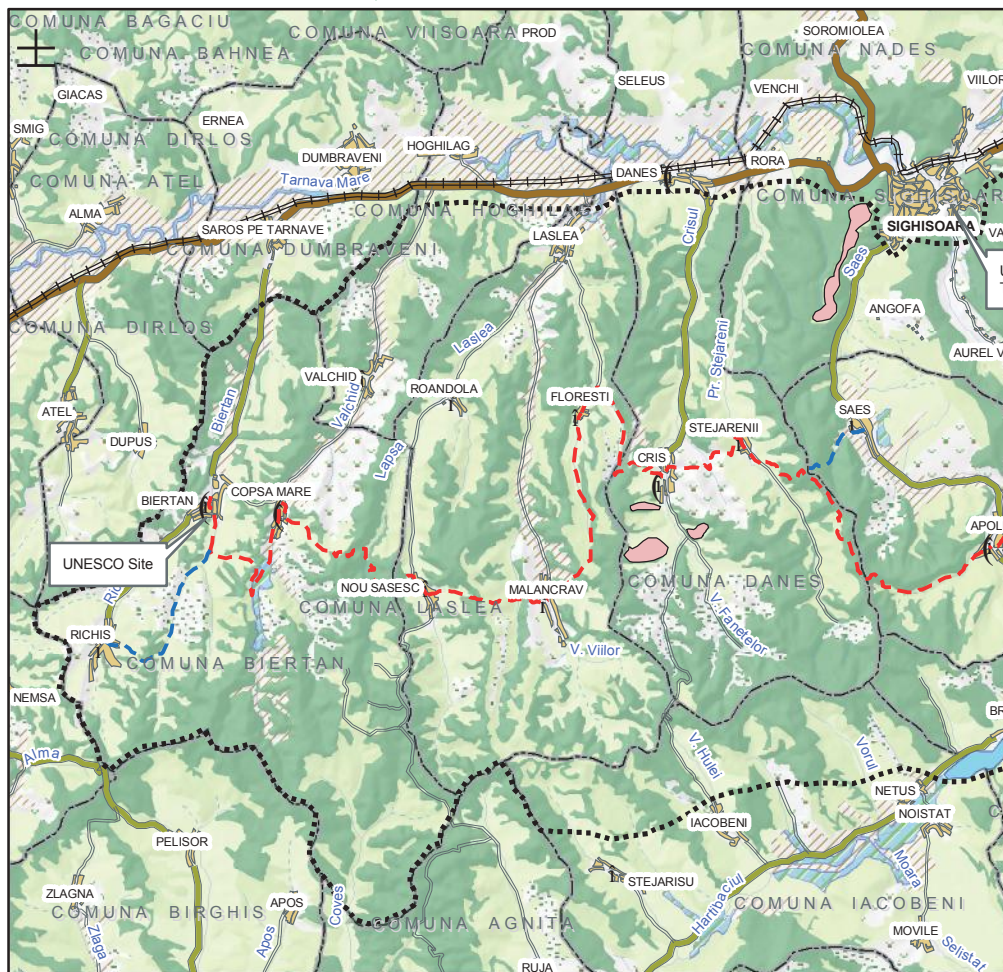
În decursul lunii **ianuarie** pajiștile rămân vii colorate, cu petice albastre de clopoței și șopârlița, albastrele roz-mov și trifoi, sânziene și turița mare, morcov salbatic alb, și doua umbelifere care cresc în pâlcuri remarcabile, scaiul dracului și dornicul de un galben pal.

În **august**, morcovul salbatic acopera multe zone în alb.












În **septembrie**, un nou grup de plante înfloreșc, spre exemplu gețiana pe versanții uscați. Cea mai des întâlnită plantă care înflorește toamna devreme este șofranul sau brândușa de toamnă, îmbracând pajiștile mai umede în petice mari, liliacii. Aceste flori apar adeseori acolo unde primavara înfloreșc orhideele și ciuboțica cucului. Pe la începutul lunii octombrie, când încă mai există câteva flori, culorile autumnale ale pădurilor și arbuștilor iau locul celor din timpul verii.

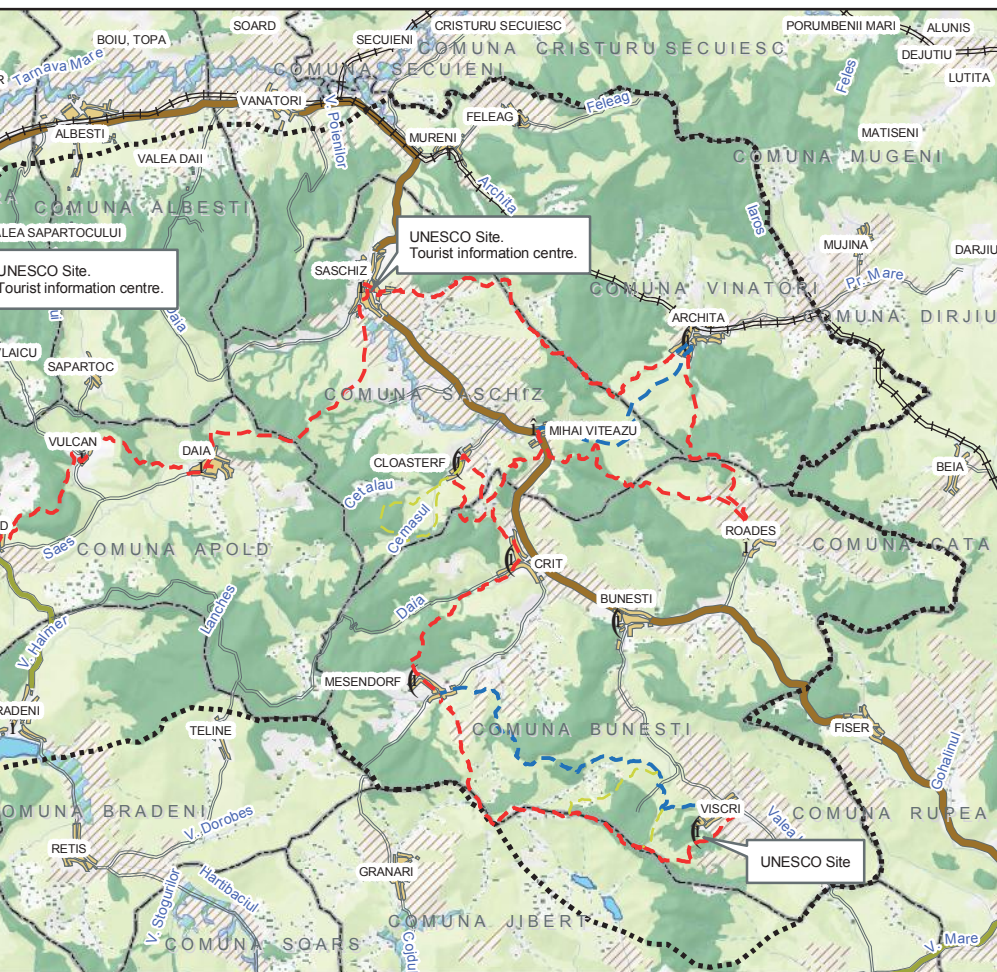
Localnicii încă folosesc **unele plante medicinale**. **Sunătoarea** este folosită pentru afecțiuni ale stomacului, indigestii, insomnie și dureri de cap. **Coadă șoricelului** este culeasă pe scară largă și folosită pentru afecțiuni digestive – un stimulent al digestiei, ușor laxativ și pentru scăderea tensiunii. Este uneori amestecată cu leușteanul (*Ligusticum officinalis*). **Țintaura** este o specie de gețiană mică, cu flori roz, culeasă în cantități considerabile și folosită ca tonifiant general și stimulent digestiv. **Pădurelul** este cules și folosit pentru afecțiuni ale circulației și este utilizat la tensiune ridicată. Nalba mare (*Althaea officinalis*), cu flori roz deschis, des întâlnită în Bunești, era folosită ca remediu pentru durerile de gât și tuse. Iarba mare sau lacrimile Elenei (*Inula helenium*), cu rozete de frunze oval eliptice, tulpini înalte cu flori mari galbene ca margaretele, des întâlnită lângă satul Meșendorf, era folosită ca remediu pentru tuse și dureri de piept și în tratarea diareei. Talpa găștei (*Leonurus cardiaca*), înaltă și puțin asemănătoare cu cânepa dar având flori roz ca ale mentei, este caracteristică câtorva sate. În mare parte din Europa, infuzia din aceasta plantă era considerată un panaceu indispensabil.










Descoperiți Târnava Mare



Legenda / Legend

- | | |
|---|--|
|  Curs de apa temporar \ Temporary water course |  Zona Natura 2000 propusa / Proposed Nature 2000 area |
|  2 |  Sat, oras / village, town |
|  Curs de apa permanent \ Permanent water course |  Lac / Lake |
|  Drum local \ Local road |  Rezervatia naturala / Natural reservation |
|  Drum judetean \ County road | |
|  Drum national \ National road | |
|  Limita administrativa \ Administrative boundary | |



-  Biserica fortificata / Fortified church
-  Biserica / Church
-  Teren arabil / Arable land
-  Livezi si pasuni impadurite / Orchard and wood pastures
-  Pasune / Pastures
-  Padure / Broadleaf forest
-  Vegetatie arbustiva / Transitional woodland/scrub
-  Mlastina / Inland marshes
-  Zona umeda, lac / Water bodies

Fauna

Mamifere

Aici se păstrează una dintre ultimele populații de lup și de urs brun (*Ursus arctos*) care au supraviețuit în Europa, precum și porcul mistreț, cerbul carpatin și pisica sălbatică. Căprioara și iepurele sunt comune.

Păsări

Pădurile de foioase sunt populate de multe specii de păsări cântătoare: specii comune ca macaleandru, sturzul cântător, mierla, silvia cu cap negru, pitulicele mic, pițigoiul mare și albastru, țicleanul sau cinteza și specii mai rare, ca muscarul gulerat sau cojoaica de padure. În păduri mai bătrâne putem observa porumbelul de scorbura și mai multe specii de ciocanitoare, precum ciocanitoarea pestrița mare, de stejar, cele două specii de ghionoaie sau ciocanitoarea neagra. Ziua putem surprinde și huhurezul mare parasind locul lui de odihnă. În amurg, cântecul continuu al caprimulgului se aude de la mari distanțe.

Deasupra **pașunilor** și fânețelor cântă ciocârlile de câmp. Pe pajiști cu tufariș razleț cuibaresc și ciocârlile de padure. Tufarișurile oferă loc de cuibarit pentru sfrânciocul roșiatic, silvia de câmp, silvia mica, presura sura și galbena și privighetoarea de zăvoi, al cărei cântec melodic plăcut poate fi auzit atât ziua cât și noaptea. Caracteristic zonei sunt și cele două specii de maracinari, maracinarul negru și maracinarul mare. De la sfârșitul lunii mai, în pașunile umede se aude cârâitul cristelului de câmp – o specie periclitată pe plan global. Prepețița poate fi auzită chiar și din lanuri de cereale.

Pasarile rapitoare: deseori putem observa șorecarul comun și viesparul. Aceasta zona este unul dintre locurile cu cele mai mari densități ale perechilor cuibaritoare de acvila țipătoare mica din Europa. Observatorul atent, cu puțin noroc, poate zări și șerparul vânănd reptile.

Pașunile cu arbori sunt habitate importante pentru multe specii de pasări – șoimul rândunelelor și vânturelul roșu, sau al coțofenelor, ciușul, ale cărui fluieraturi repetate pot fi auzite în nopțile de mai și iunie și care cuibărește în scorburile copacilor mai bătrâni, ca și pupaza. Dintre pasarile cântătoare caracteristice acestui habitat sunt fâsa de padure, ciocârlia de padure și grangurul.

Sirurile de copaci plantați de-a lungul drumurilor oferă posibile locuri de cuibarire pentru vântureii roșii sau pentru șoimii rândunelelor. Tot aici se pot întâlni sfrânciocul cu frunte neagra și sfrânciocul mare. O altă pasare ce se poate observa în zilele calde este prigoarea, care cuibărește în colonii pe malurile lutoase sau nisipoase ale apelor.

Fluturi

Dintre 650 specii de fluturi diurni, peste 200 sunt amenințate și 12 incluse pe lista de protecție a Directivei Habitatare a UE. În pașuni apare frecvent *Plebejus argus*, o specie la care masculul este albastru iar femela castanie. Cele mai multe specii le găsim în fânețe și mai ales la interferența fânețelor cu tufarișurile. În fânețe este frecvent *Lycaena virgaureae* sau fluturele de foc, care preferă florile de culoare galbenă sau albă.

În liziere apare frecvent și *Parnassius mnemosyne*, o specie și periclitată în Europa. În fânețele umede este uneori prezentă planta *Sanguisorba officinalis*. În luna iulie, pe inflorescențele vișinii ale acestei plante, pot fi văzuți sugând nectarul exemplare ale fluturei *Maculinea teleius*, *Parnassius mnemosyne*, *Lopinga achine*, *Argynnis laodice*, *Brenthis daphne*, *Maculinea telejus*, *Iphiclidides podalirius*, *Euphydryas maturna*, *Euphydryas aurinia*. În luminișurile pădurilor dar și între tufele de alun zboară un fluture elegant, inconfundabil – *Lopinga achine*, specie strict protejată.

Tufarișurile de paducele (*Crataegus monogyna*) și prumbar (*Prunus spinosa*) constituie hrana larvelor fluturei sabie (*Iphiclidides podalirius*).

Padurile sunt populate și de numeroase specii de fluturi nocturni, inclusiv sfingidul (*Marumba quercus*), precum și numeroase specii din genul *Catocala*. În preajma plantațiilor de salcâm se întâlnește *Neptis sappho*, o altă specie rară și periclitată în Europa Centrală.

Descoperiți Târnava Mare

Mulți turiști vin deja în zonă pentru cele 30 de biserici, dintre care 10 sunt biserici fortificate și 4 catalogate monumente UNESCO (Biertan, Saschiz, Sighișoara și Viscri).

În zona Târnava Mare, pe lângă plimbări, mai sunt și alte activități interesante ce așteaptă să fie experimentate:

- În cele mai multe dintre cele 30 de sate, vara, la aproximativ o oră de la apus, se poate observa ritualul întoarcerii animalelor de la pășunat acasă, pentru mulș.
- **Coacerea pâinii** tradiționale. Combinați această activitate cu o plimbare prin sat și o vizită la biserică în timp ce se coace pâinea, astfel încât la întoarcere să asistați la scoaterea pâinii din cuptor.
- Sesiuni de pregătire pentru fermierii ce doresc să se certifice pe **agricultura organică**. Încercați produsele organice precum laptele, brânza, pâinea și legumele.
- Demonstrații ale dulgherilor, fierarilor, cărbunarilor, țesătorilor și a locnicilor care brodează.
- **„Întâlniri cu albinele”**: purtați un costum de protecție totală pentru a descoperi cum este produsă mierea. Testați și cumpărați diferite tipuri de miere.
- Călătorii cu căruța și cai prin pășuni cu flori sălbatice pentru a vedea cum sunt **mulse** oile **manual** și cum se prepară brânza. Se poate organiza picnic.
- Vizite la stânele de capre/**producerea brânzei de capră** și degustarea prăjiturilor, gemurilor și murăturilor.
- Piețe de produse tradiționale proaspete sunt organizate zilnic în Sighișoara, cuprinzând o varietate largă de produse locale. Miercuria și sâmbăta este cel mai aglomerat. În Rupea se organizează o astfel de piață în fiecare vineri.

În Saschiz puteți vizita cetatea sau vă puteți plimba primprejurul satului urmând traseele marcate. De asemenea, se pot organiza vizite în grădini sau curți.

În Viscri puteți alege dintr-o serie de plimbări scurte pe trasee marcate primprejurul satului (există o hartă disponibilă).

Se pot organiza gustări – ceai și prăjiturele - mese și picnicuri în câteva curți.

Vă rugăm să respectați intimitatea celor care organizează astfel de activități și efectuați aceste vizite doar pe bază de programare și doar prin intermediul Centrului de Informare Turistică din Saschiz (disponibilitatea anumitor activități este sezonieră).

Ca alternativă puteți petrece timp într-unul dintre sate și observa viața la țară pur și simplu.



ADEPT a publicat o broșură –ghid, Peisajul istoric al satelor săsești din sudul Transilvaniei scrisă de John Akeroyd (2006) și o hartă 1:50 000 Hartă Turistică a zonei Târnava Mare.

Ambele sunt disponibile la Centrul de Informare Turistică sau pe www.amazon.co.uk.



Zona Târnava Mare (85 000 ha, cu o populație de 23 000 de locuitori în 27 de sate mici) este zona ce constituie punctul de interes al unei abordări inovative cu privire la o dezvoltare susținută, implicând două programe UE: Natura 2000 pentru conservarea naturii și LEADER pentru dezvoltare rurală. Acestea vor duce către beneficii locale și, totodată, suport local pentru conservarea naturii.



Centrul de Informare Turistică, situat lângă Turnul cu Ceas din Saschiz a fost înființat de către ADEPT cu scopul de a-i ajuta pe turiști să facă rezervări pentru cazare și să le ofere acestora o gamă largă de activități culturale, plimbări și experiențe culinare. Aici se pot găsi spre vânzare produse tradiționale, hărți și broșuri conținând informații despre zonă.



Fundația ADEPT este un proiect caritabil cu scopul de a proteja acest ținut deosebit și de a le oferi localnicilor un viitor sigur prin promovarea unei agriculturi susținute, a produselor culinare tradiționale de calitate superioară, precum și încurajarea meșteșugurilor, a turismului rural și a conservării naturii.

www.fundatia-adept.org

Rețeaua Natura 2000 este instrumentul UE cel mai important în conservarea biodiversității, rețea ce cuprinde anumite situri din cadrul UE în care specii de plante și animale, precum și habitate importante trebuie protejate. Zona Târnava Mare a primit protecție Natura 2000 din partea Ministerului Român al Mediului în 2007.

LEADER este un program UE pentru dezvoltarea comunității rurale, prin care Grupurile de Acțiune Locale, deschise către toți oamenii, decid cum să fie folosite fondurile. Târnava Mare este o zonă LEADER pilot în România.

Rețeaua de trasee turistice este primul proiect comunitar fiind dezvoltat de către Grupul de Acțiune Locală, cu suportul activ al consiliilor locale din zona Târnava Mare și al voluntarilor Orange.

Această rețea va aduce beneficii economice localnicilor din întreaga zonă.

Rețeaua este un proiect în desfășurare. Așada, vă rugăm fiți parte integrantă a acestui proces. Dacă, voi, turiștii sau utilizatorii acestei rețele aveți comentarii sau sugestii cu privire la aceste trasee sau asupra descrierii acestora, vă rugăm să ni le trimiteți pe adresa de mail menționată mai jos.

Pentru informații suplimentare vizitați:
www.discovertarnavamare.org

Centrul de Informare Turistică
Str. Principală, nr. 166, Saschiz, Mureș, 547510, România

Tel: +40(0)756476798
Fax: +40(0)365814076
Email: saschiz@fundatia-adept.org;

Aut. 5/26.11.2004, CIF. 17034237

